Vol 5 Issue 11 May 2016 ISSN No :2231-5063

International Multidisciplinary Research Journal

Golden Research Thoughts

Chief Editor
Dr.Tukaram Narayan Shinde

Publisher
Mrs.Laxmi Ashok Yakkaldevi

Associate Editor
Dr.Rajani Dalvi

Honorary
Mr.Ashok Yakkaldevi

Welcome to GRT

RNI MAHMUL/2011/38595 ISSN No.2231-5063

Golden Research Thoughts Journal is a multidisciplinary research journal, published monthly in English, Hindi & Marathi Language. All research papers submitted to the journal will be double - blind peer reviewed referred by members of the editorial board.Readers will include investigator in universities, research institutes government and industry with research interest in the general subjects.

Regional Editor

Manichander Thammishetty
Ph.d Research Scholar, Faculty of Education IASE, Osmania University, Hyderabad

International Advisory Board

Kamani Perera
Regional Center For Strategic Studies, Sri Lanka

Janaki Sinnasamy
Librarian, University of Malaya

Romona Mihaila
Spiru Haret University, Romania

Delia Serbescu
Spiru Haret University, Bucharest, Romania

Anurag Misra
DBS College, Kanpur

Titus PopPhD, Partium Christian University, Oradea,Romania

Mohammad Hailat
Dept. of Mathematical Sciences, University of South Carolina Aiken

Abdullah Sabbagh
Engineering Studies, Sydney

Ecaterina Patrascu
Spiru Haret University, Bucharest

Loredana Bosca
Spiru Haret University, Romania

Fabricio Moraes de Almeida
Federal University of Rondonia, Brazil

George - Calin SERITAN
Faculty of Philosophy and Socio-Political Sciences Al. I. Cuza University, Iasi

Hasan Baktir
English Language and Literature Department, Kayseri

Ghayoor Abbas Chotana
Dept of Chemistry, Lahore University of Management Sciences[PK]

Anna Maria Constantinovici
AL. I. Cuza University, Romania

Ilie Pintea,
Spiru Haret University, Romania

Xiaohua Yang
PhD, USA

......More

Editorial Board

Pratap Vyamktrao Naikwade
ASP College Devrukh,Ratnagiri,MS India

R. R. Patil
Head Geology Department Solapur University,Solapur

Rama Bhosale
Prin. and Jt. Director Higher Education, Panvel

Salve R. N.
Department of Sociology, Shivaji University,Kolhapur

Govind P. Shinde
Bharati Vidyapeeth School of Distance Education Center, Navi Mumbai

Chakane Sanjay Dnyaneshwar
Arts, Science & Commerce College, Indapur, Pune

Awadhesh Kumar Shirotriya
Secretary,Play India Play,Meerut(U.P.)

Iresh Swami
Ex - VC. Solapur University, Solapur

N.S. Dhaygude
Ex. Prin. Dayanand College, Solapur

Narendra Kadu
Jt. Director Higher Education, Pune

K. M. Bhandarkar
Praful Patel College of Education, Gondia

Sonal Singh
Vikram University, Ujjain

G. P. Patankar
S. D. M. Degree College, Honavar, Karnataka

Maj. S. Bakhtiar Choudhary
Director,Hyderabad AP India.

S.Parvathi Devi
Ph.D.-University of Allahabad

Sonal Singh,
Vikram University, Ujjain

Rajendra Shendge
Director, B.C.U.D. Solapur University, Solapur

R. R. Yalikar
Director Managment Institute, Solapur

Umesh Rajderkar
Head Humanities & Social Science YCMOU,Nashik

S. R. Pandya
Head Education Dept. Mumbai University, Mumbai

Alka Darshan Shrivastava
Shaskiya Snatkottar Mahavidyalaya, Dhar

Rahul Shriram Sudke
Devi Ahilya Vishwavidyalaya, Indore

S.KANNAN
Annamalai University,TN

Satish Kumar Kalhotra
Maulana Azad National Urdu University

Address:-Ashok Yakkaldevi 258/34, Raviwar Peth, Solapur - 413 005 Maharashtra, India
Cell : 9595 359 435, Ph No: 02172372010 Email: ayisrj@yahoo.in Website: www.aygrt.isrj.org

ISSN: 2231-5063 Impact Factor : 3.4052(UIF) Volume - 5 | Issue - 11 | May - 2016

GRT Golden Research Thoughts

भारतातील मुलींच्या शिक्षणासमोरील प्रश्न

मोरे महेश सुरेशराव
संशोधक विद्यार्थी

प्रस्तावना :–

भारत हा विविधतेने नटलेला देश आहे. म्हणून यात अनेक असमानताही आढळतात. त्यात सामाजिक असमानता, आर्थिक असमानता, लिंगभाव असमानता यामुळे भारतात गुंतागुंतीचे जाळे तयार झाले आहे. शिक्षणात मुले व मुली यात असमानता मोठया प्रमाणात दिसून येते. त्यामध्ये ग्रामीण भागात तर ही असमानता जास्त आढळते. परंतु भारतातील शिक्षण व्यवस्थेत लिंगभाव समानता आणण्यासाठी मुलींना मूलभूत शिक्षण देणे गरजेचे आहे. शिक्षणातील साक्षरता, आशय व्यवस्था, शिक्षण प्रक्रिया या मूलभूत घटकांवर भर दिला पाहिजे. 1990 मध्ये लिंगभाव असमानतेचे शिक्षणावर आधारित मूल्यमापन सुरु झाले व त्यात शाळांची व्यवस्था व कुटुंबाची मुलांना शाळेत पाठवण्याची तयारी विशेषतः मुलींना शिक्षणासाठी शाळेत पाठविण्याची तयारी याचा अभ्यास करण्यात आला. यावरुन असे दिसून आले की, ज्या शाळेत नियमितता, सुरक्षितता, निकाल व्यवस्थित आहे. त्या शाळेतील मुलींची संख्या वाढत आहे. याउलट वरील घटक ज्या शाळेत दिसून येत नाहीत त्या शाळेतील मुलींची संख्या कमी झालेली दिसून येते.

बीजसंज्ञा : मुली, शिक्षण

उद्दिष्टये :

शहरी व ग्रामीण भागात पटावरील नोंदणी, हजेरी, शिक्षणाची पूर्णता यात मुले व मुली यांच्यातील फरक स्पष्ट करणे.

विषय विवेचन :

भारतातील प्राथमिक, पूर्व माध्यमिक व माध्यमिक या वर्गातील मुले व मुली यांच्यातील गळतीची समस्या मांडताना पुढील तक्त्याचा विचार करावा लागतो.

तक्ता क्र.1.1
सन 2010—11 च्या आकडेवारीनुसार विविध गटातील विद्यार्थी गळतीची असमानता

प्राथमिक वर्ग	1 ते 5	टक्केवारी
मुले		28.7%
मुली		25.1%
पूर्व प्राथमिक वर्ग	1 ते 8	टक्केवारी
मुले		40.3%
मुली		41%
माध्यमिक वर्ग	1 ते 10	टक्केवारी
मुले		50.4%
मुली		47.9%

स्त्रोत : योजना, मार्च 2016

वरील आकडेवारीवरुन असे लक्षात येते की, लिंगभाव व शिक्षण यांचे कोडे सहज उलगडणारे नाही. असमानतेचे स्तर असाच उंचावत आहे. एखाद्या गटातील मुलींची सुख्या वाढवून चालत नाही तर सर्व गटातील संख्या वाढली पाहिजे. मुलांना शाळा शिक्षणाची अर्थपूर्ण संधी दिली पाहिजे तरच विद्यार्थ्यांची गळती कमी होईल. शिक्षणाच्या विविध पातळयांवर एक सहज स्थित्यंतर होईल. सर्व मुलांना चांगल्या शिक्षणाचा आनंद घेता येईल. पुरुष व स्त्री यांच्यातील भेदभाव संपवला पाहिजे. त्यामुळे अध्यापन करणाऱ्याला व अध्ययन करणाऱ्याला मुलगा व मुलगी असा भेद करणे चुकीचे वाटेल. शिक्षण या क्षेत्रात ग्रामीण व शहरी भाग ही दरी असू नये. त्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या आत्मविश्वासावरही परिणाम होतो.

उपाय :

- शाळेमध्ये पायाभूत सुविधा असल्या पाहिजेत.
- पटावर संख्या जास्त असली पाहिजे.
- पालक संबंध चांगले असले पाहिजेत.
- अध्यापन व शाळेतील शिक्षण यात नेमके काय घडते हे अभ्यासले पाहिजे.
- अर्थपूर्ण शाळा शिक्षणाची संधी म्हणजे केवळ औपचारिक शिक्षण पद्धती नव्हे तर सर्व विद्यार्थ्यांना दर्जेदार शिक्षणांची संधी मिळणे होय. शिक्षणाच्या प्रत्येक टप्प्यावर सर्वच मुलांना ती सारख्या पध्दतीने मिळाली पाहिजे.
- मुलांसाठी व मुलींसाठी त्यांच्या क्षमता वाढीचे व व्यक्तिमत्व विकासाचे स्थान निर्माण झाले पाहिजे. तेथे जाताना त्यांना त्याला व तिला निर्भयता वाटली पाहिजे.

निष्कर्ष :

भारतात महिला व मुलींच्या शिक्षणातील सहभागाबाबतचे प्रश्न सोडविण्याची गरज आहे. गेल्या 50 वर्षात आपल्या देशात शिक्षणासाठी अनेक आयोग, समित्या, उपसमित्या नेमण्यात आल्या. त्यांच्या तरतुदींची यादी सर्वांसमोर ठेवण्यात आली पण त्याची अंमलबजावणी करण्यात आली नाही ती अंमलबजावणी केली पाहिजे.

संदर्भ :

1) भारताचा भूगोल, डॉ.घारपूरे, डॉ.सवदी
2) युनिक वार्षिकी 2012 ते 2016
3) लोकराज्य मासिक
4) योजना, 2016
5) भारतीय जनगणना अहवाल, 2011
6) लोकसंख्या भूगोल—डॉ.फुले

मोरे महेश सुरेशराव
संशोधक विद्यार्थी

Publish Research Article
International Level Multidisciplinary Research Journal
For All Subjects

Dear Sir/Mam,

We invite unpublished Research Paper,Summary of Research Project,Theses,Books and Book Review for publication,you will be pleased to know that our journals are

Associated and Indexed,India

- ✶ International Scientific Journal Consortium
- ✶ OPEN J-GATE

Associated and Indexed,USA

- EBSCO
- Index Copernicus
- Publication Index
- Academic Journal Database
- Contemporary Research Index
- Academic Paper Databse
- Digital Journals Database
- Current Index to Scholarly Journals
- Elite Scientific Journal Archive
- Directory Of Academic Resources
- Scholar Journal Index
- Recent Science Index
- Scientific Resources Database
- Directory Of Research Journal Indexing

Golden Research Thoughts
258/34 Raviwar Peth Solapur-413005,Maharashtra
Contact-9595359435
E-Mail-ayisrj@yahoo.in/ayisrj2011@gmail.com
Website : www.aygrt.isrj.org